

LO CAMP DE TÀRRACONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 8.—Núm. 334.—Dissabte 5 de Janer de 1907.

PORTAVEU DE LA

ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

Propaguem l'Autonomia

Catalunya, sotmesa sota'l jou tirànic de l'absorvent centralisme, sofreix una sèrie d'impediments pera'l desenrotollo de la seva vida natural.

Es necessari, pera que la nostra amada patria puga fruir del dret que natura ofereix als pobles desitjosos de lliberats, desempletgarse d'aquest obstacle que l'impeix fer son curs per les vies legals, marcades per l'influencia benefactora del progrés, únic camí per arribar a terme de sos redemptors ideals.

Mes a n'aquesta lluita que's prohòms de la política espanyola tenen empenyada contra tot lo que a Catalunya representa avens y civilisació, a n'aquesta sistemática y contraproductiva lluita sostinguda per un Estat mòrbit, y deficient, devèm tots, absolutament tots los que a n'aquesta estimada Catalunya havèm vist la llum primera, acoblarnos a l'entorn del sagrat ideal de patria, y en germanívola y coral solidaritat apestarnos a la defensa de les aspiracions que integran l'ànima catalana, escarnida y befada pels políticaires degenerats d'aquest règim caduc y insensible a les necessitats del país.

Empleém, si, pera questa tasca, tots nostres esforços, treballèm de ferm pera sumar prossèlits a la causa de Catalunya que és la missió més ennoblidora per tot aquell que ab orgull pot dirse català; recomensem una nova era de perfeccióament catalanesch, foragitant de nostres llars, costums rancies y caduques, que una influencia forastera ns enconianá, puig resulten ridicules y inadaptables al caracter y modo d'esser del nostre poble; y més que ridicol, es, sentir de llabis de personnes que han nata a Catalunya, y entre catalans, usar una llengua que ha vingut a prostergar la nostra bella parla, com si questa no's dirigís més directament al cor que no pas la que la fatalitat nos ha imposat, com si al naixer nos haguessin sellat ab l'estigma de la desnaturalisació.

No'n esporuguim pas devant dels obstacles que's nostres enemics interposen al pàs de nostres reivindicacions, puig és necessari arrostrar, fins al sacrifici, totes les vicissituds que entranya la lluita; y ab l'esguart fit al sagrat emblema de patria, imposarem la salvadora doctrina de l'autonomia que ha de llibertar als pobles que restan esclavitzats sota'l jou dels grans estats constituits contra natura.

P. MESTRE.

Més son catalans los que se'n poden beneficiar y no hi há que durhi pressa! Que's hi fá a Madrid que no surtin de la presóls que indegudament hi són, si ells voldrien que tot Catalunya ho fós una presó, ab reixes tant groixudes y espesses que sols poguessin passar entre elles les monedes que centenars de famèlichs de tots ordes, classes y cuerpos li arrebassen pera viure ab orgull la vida d'un poble sense horitzons, sense treball y sense cultura.

Pera la gent que s'hi troba com el peix a l'aigua, en aquell ambient polític que O'Donnell calificava de *presidio suelto* no'ls hi ve d'un condemnat, o dos, o quatre. La política y l'administració semblen pera molts d'ells les escobertas ab que tapen la lletra morta del Codi penal. Com mès alt es el seu càrreg mès groixut es el relligat qu'el tanca y més difícil que'l vent de la justicia popular obrí'l llibre y ensenyi y fassi volejar les fulles.

Per això del nostres benemerits condemnats, flor de la societat catalana, ningú a Madrid ne té esment. Són total pera ells, quatre *locos* que no poden merèixer gracia dels que per massa *cuerdos* deurien permet尔斯 hi'l lloc.

Y tu, Catalunya, la patria ofesa de sempre, què hi dius an això? Te parlen de misericordia per la suposada falta dels teus fills, y aquesta misericordia, aquest perdó, que es sols rescabalament del dret, a la darrera hora s'allarga miserably, s'aliarga pera que duri'l martiri y veuret suplicant una volta mès.

Calla y espera. No alsis els punys menasadora y justiciera. Deixa compassiva que passi per la teva pensa l'ombra fatídica dels pobles morts.

EN SERAFÍ PITARRA

En l'antich plá de les Comedies, s'aixeca cautivant l'ànim de nostre poble, lo marbre-recort de l'Apòstol del renaiixement literari de Catalunya; lo monument al demòcrata, a l'humanista català en *Serafí Pitarra*, embelleix la cultura catalana.

Temps há que li deviem lo monument com penyora a sa fama de poeta; pobres y rics, humils y esclarits, gent de tots los estaments reclamavan l'estàtua; la voluntat del poble y l'entusiasme de quants han assaborit les produccions de sa esclarida pensa l'anorava.

L'exponent autor de *Las francesilles*, lo cantante de nostres gestes glòriosos en *Pau Claris* y *La fals o lo cap de colla*, lo narrador de nostre poble en *La Dida*, lo critich de costums en *Lo dir de la gent*, lo poeta del *Ferrer de tall* y d'*E! Compte L'Arnau*, lo popular trobaire d'*Els singlots poètics*, l'insigne mestre en *Gay Saber*, *Frederich Soler*, no podia pas romandre en son recort en les fosques com les traglodites; dessota la volta blava del cel flairant les fragançies de montanya, boirat pel salobre Llevant del mar llati, en mitj del trafiqueig dels vianants, enfront la vetusta cara del teatre que servia l'ànima del poble, sura l'inmortal Pitarra; en lo cor dels catalans ja esculpida s'estampa inesborrable.

Lo poeta ressucita, emprò resta mut, corglassat, no canta les gestes glòriosos, no crea imatges poètiques; la carn trasmudada en pedra per l'alquimir de l'artista, recorda al mort trovador.

En mitj dels desgabells produïts per l'uniformitat deguda al règimen que segle ha impera a Espanya, l'esperit de Catalunya s'estremi, una febrosa crisis la va conmoure y va eixir mascle ab l'esperit del vigor, fugint de la passivitat ab forsa treball.

Darrera'l Treball camina la Riquesa y darrera la Riquesa l'Art. Catalunya com novella Cartago y Grecia y Roma se feu

gran, rica y bèlla. En aquest parèntesis del Treball a l'Art, nasqué en Pitarra, perqüè l'ànima catalana necessitava'l cantor de ses passades glòries, l'evocador de la bellesa; en Pitarra fundá'l Teatre Català, que la promiscuassió de la rassa catalana li barrava la porta; obrí'l teatre en que floreixen aromatisant l'àmbit de la terra, los novells trovaires, los cantors de la Veritat, los preursors de nostra vida lliure.

RICART N. DELHOM.

LLEGISLACIÓ NOVA

Mentre a Espanya cada dia per altre són d'actualitat les notícies sobre pobles que s'expatrien, o'ls escàndols que hi ha als ports de mar ab les companyies transportadores d'emigrants, estan donant vida a un ordre de legislació completament nou, que té precisament per objecte suprimir l'immigració.

Es aquesta una qüestió jove, nascuda gairebé ahir; les immigracions antigues, o bé per lo insignificants passaven desaparecudes, o bé eren dominadores fins a l'extrem d'absorvir tota la vida del país invadit; y cap dels dos casos podia donar per resultat la promulgació de lleys reguladores.

Avuy les facilitats de comunicació han invertit totalment los termes de la qüestió, y han produït lo conflicte; en poques setmanes unes quantes mils famílies poden invadir un país estranger sense que aquest se'n percati fins que les té a dintre y'n rebi les conseqüencies, que's tradueixen totseguit en clams y protestes dels invadits.

Es sumement curiós l'estudi d'aquesta qüestió nova, que acaba d'assolir la seva internacionalitat gracies als Estats Units del Nord d'Amèrica; perqüè, mentre les escoles polítiques y jurídiques que's proclaimen com a més avansades prediquen intranzigentment la prescripció de les lleys preventives de tota mena, los Estats que tenen prou excés de vida pèra provocar un moviment d'atracció vers ells, desentenentse de tota teoria y sense altres mires que la de procurar per les seves conveniences, se llenßen a promulgar lleys que no són preventives perqüè són prohibitives del tot.

Són la sanció internacional de la lluita per l'existència; y'ls resultats sovint brutals d'aquesta, que consisteixen en lo triomf y imposició del més fort, se tradueixen en disposicions que recorden l'axioma del món avant-cristià *adversus hostes cetera autoritas esto*; sovint l'immigrant, de qui no's pot treure profit és poc menys que'l *barbarus*, llògica conseqüència d'una contraposició d'interessos materials solucionats ab un criteri essencialment positivista.

Així l'Australia, presentantse com a refugi tradicional dels fracassats anglosaxons, sotmet l'immigrant a una informació, y'ls reembarma si en los tres anys anteriors li troba algun antecedent punible; fins la Nova Zelanda, tement lo retop de les expulsions australianes, ne copia'l procediment; a Europa, lo més franch y obert assil del món, la liberal Angleterra, cansada de sostener exèrcits de perdularis russos y polachs, publica contra ells l'Aliens-Bill; l'Estat americà de Massachusetts, trobant poca garantia en les preventions nort-americanes contra'l immigrants que arriben a la República sense tal cantitat de diners, posa a la frontera al sospitos; y'l Senat dels Estats Units acaba de votar aquest últim novembre una llei contra l'immigració dels *analfabet*s, que li posa a les mans una col·lecció d'armes defensives molt expeditives. Com si això no fós prou, lo president Roosevelt, cansat dels abusos que's cometent o temerors del conflicte japonès a California, actua-

ba de proposar la celebració d'una conferència internacional sobre l'immigració, y totseguit los tractadistes italians s'apoderen de l'idea y exciten al seu Gobern a que'n prengui l'iniciativa, donantli ab sos estudis la meitat de la feina feta.

Posades les coses en aquest terreny, nos interessa a nosaltres estar amantents a son desenrotollo, no sols pera estudiar teòricament aquesta nova aplicació del dret a un cás internacional, sinó per l'interès més directe y práctic de que hi fem en aquesta qüestió'l desairat paper de víctima o blanch dels trets dels demés. A les estadístiques fetes als Estats Units pèra justificar la llei sobre'ls analfabets, Espanya hi figura, entre part dels països islamites, grechs y de la Russia meridional, ab una escala de ells que va en progressió ascendente.

Y no hi valgu en contra d'això la consideració de que no s'han posat pas en lloch, fins al present, límits a l'entrada dels brassos útils o dels individus no sospitosos, perqüè precisament lo gran perill que pot representar la conferència ve per aquest costat. ¿Qué succeirà si's diferents Goberns, pera prevenir conflictes interiors o captar-se les simpaties socialistes, accepten la tesis avuy predicada per aquests?

L'any 1900 l'Unió minera alemanya va votar una orde del dia dient qu'el govern havia de prohibir l'immigració de miners polachs que's hi feya la competència: la petició era vergonyant perqüè l'apoyaven en qu'els polachs, com no coneixen l'alemany, en cas d'accident corren molts més perills que no pas ells; més com aquesta filantropica distressa no va donar resultat, tot seguit un dels primers diaris socialistes va empêndre descaradament la campanya, y durant los anys 1903, quatre cinch y sis, s'han demanat en diversesordes del dia l'expulsió dels obrers italians l'expulsió dels mariners de rassa groga, y pera dirlo en poques paraules, s'ha declarat la guerra a tot immigrant que pugui fer la competència.

Glorios final de les campanyes sobre la fraternitat universal y la internacional obrera, que's pot posar al costat de les rahons ab que italians y americans demostren la necessitat de la conferència: en el país precisament de Lombruso son posats ara de rengle'ls delinqüents, els idiotes, els idiotes, els fracassats y els analfabets; y, els americans, és precis—diuen—legislador sobre'ls exodes de la gent molesta y perillosa, y qu'els Estats se posin d'acord sobre lo que convé fer d'ells: o, traduit a la pràctica, que's doni sanció internacional al dret que tenen de posarlos a la frontera.

Y mentres als països llatins les democràcies portades a remolch per la demagogia radical escomuniquen al que gosi a discutir, per exemple, el valor del sufragi d'un analfabet o la participació en els negocis públics de les turbes de dos rals l'hora que's diaris de Madrid senyalaven fà pochs dies com a expressió de la opinió espanyola exasperada, los Estats forts prescindeixen de tota consideració y's posen en defensa.

Perque la gota d'aigua que ha motivat la idea de la conferència és la temensa de sortir perjudicials de les resultancies dels conflictes armats com lo que ha motivat la expansió japonesa, de la revolució russa, y dels excessos contra la llibertat de consciència als països de la Europa meridional. Un país pertorbat sempre és un malalt perillós pera'ls altres països.

Entre'ls pertorbat—y res té d'estrany pel llenguatge que usa la premsa francesa y la de' trust espanyol—hi són nosaltres; nova distinció que hem d'agrair als grans estadistes de l'actual situació, que també se'n ocupen d'aquests problemes. Quan un Consell de ministres laboriós dura un parell o tres d'hores buscant la manera de tapar boques y viure vuit dies més, redacta una nota oficiala que diu: *el Consejo se ha*

ocupado de la emigración de Bejar, de Boado o de qualsevol altre lloc y ha acordado las medidas necesarias para evitarla.

Aquestes mides no s'ha fet públich en què consisteixen.

F. MASPONS Y ANGLASELL.

Los Reys de l'Alfons

Donya Carmeta mirava tristament per darrera's vidres del seu pis, situat a l'enllaç del carrer del Carme, la currúia de gent que s'empenyia per les Rambles afanyosa de donar als seus fills la ués grossa, la més ingènua y més esperada alegria de l'any. També hi havia anat ella en època llunyanà, entremitj d'aquella professió d'il·lusions maternals, oblidant lluites y contrarietats de la vida, pera no pensar més que en aquelles carones que esperava vèure a l'endemà demàt ab ulllets brilladors y boqueta riallera, boy pantejant d'emoció a l'estrenyent entre sos brasos la volguda nina o'l desitjat cavall de cartró.

¡Y tot se n'ho havia endut la barrohera passa del temps! De cinc fills, sols li restava'l més xich, l'Alfons, que ja estava al caure'l dinou anys; xicot de talent y estudiant reprobat; tan indolent pera tot lo de profit, com actiu y arrebatat per festes y diversions; tan refinat en sos gustos de rich, com descontent de sa butxaca de pobre! ¡Be'n hi costava de plors y disgustos, a aqueila trista senyora maltractada per la fortuna, que havia vist desapareixer sens culpa manifesta de ningú, per una mena de tossuderia de la sòrt, empenyada en tirar a fons los negocis que s'emprenia'l seu marit, qui, de propietari, s'havia vist precisat a desceudir a modest tenedor de llibres pera poguer sostenir dignament a la familia! ¡Y qué n'es de limitat un sòu fixo, pera conservar l'aspecte d'una modesta posició y haver de sostenir una continuada batalla entre un pare metòdich y un fill despilfarrador!...

Aquell mateix vespre se n'acabava de lluir una de nova, y tan fonda havia estat, quel pobre senyor malaltís de tòs crònica, aclaparat per repetits atacs, se vegé precisat a ficarse al llit més dejorn de lo acostumat... ¡Y are si que estava decidi't a tirarho tot a sanch y a foch!... Y l'Alfons a les malas era picar en ferro fret; y a les bones... dy donchs què havia fet ella desde quel noy era fòra del colègi, més que probar tot lo probable, ab tot lo carinyo y tendresa de son amor de mare...

Y la pobra de donya Carmeta, ensimismada en aquests y altres pensaments de la mateixa especie, se passà anguniosament la mà pel front, y per centèssima vegada durant aquella vetlla, anà fins a la porta de la escala ab l'esperança de sentirhi'l passos del seu fill, que fins a tres quarts d'onze no's decidí a traspassarla.

—Això jjo ja no sé com aguantarho!— exclamà ab tò apesarat la bona senyora tan prompte'l vegé a dins.—Has de sapiquer que'l teu papà t'ha estat esperant fins a les nou ab lo sopar a taula y...

—Jo no entench perquè s'han de mortificar vostès y m'han de mortificar a mi!— interrompè secament l'Alfons.—En manant a la criada que m'esperi, vostès fan lo seu fet y jo'l meu... ¡Es molt, que sempre's pensin que encara tinch dèu anys!

—Tu sí que ho hauries de pensar tot lo sant dia que'n vas a cumplir dinou; que d'aquí dos mesos caurás soldat y que hi haurás d'anar sense remissió! perquè tu ja sabs que desgraciadament vivim al dia; y que ni'l teu pare té diners pera librar-te, ni tu' preocups de guanyar un cèntim!... Jo, ab tot lo dolor de la meva ànima, ho podrà arribar, a compendre que no tingues interès pera ajudarnos.. però i pera estalviar per tu! i pera ferte un recompte per la quinta que la tens a sobre!... Y pensar que podries estar tan ben colocat y que...

—Vaja, i per Deu, no me'n parli més de la ditxosa colocació! Mirí que posarme en una fàbrica de calsat, no se li acut sinó al papà! Això de les colocacions sempre resulta cursi, i però tan abixaixada!... ¿Veu? del mal al menys, si fos en una pasteleria o a casa d'un perfumista; al fi's tracta ab coses dolses o oloroses... ¡Vaja que may resulta tan prosàich, com això de les sabates!...

—Sembla impossible, que després dels disgustos que'm veus passar per culpa teva, encare tingas tan bon humor!—exclamà desoladament donya Carmeta.

—Humor!... ¡Humor!...—repetí ab veu fosca l'Alfons.—Si vostè sabia com es-tich!... ¡Y aquest vespre!... Sino que com som als Reys, y aquests senyors may

s'han descuydat de mí, penso que posaré les botes al balcó y m'portarán vint duros que's necessita jimprescindiblement pera demà'l demàt sens falta!

—Vint duros! ¡Ay, fill meu! ¿per què no'n demanes vint cents?... Tot fora igual i per demanar no't perdis!

—Es que no li dich de broma, no,—feu l'Alfons deixant lo tò lleuger que havia usat desde sa arribada, pera pendre un aire de visible concentració,—li asseguro que aquests diners los necessita de precis pera demà demàt y molt de precisi—

Donya Carmeta s'arronsà d'espalles y digué secament:

—Pues jte n'haurás de passar!

—Miri, mamá, li dich de veres; estich compromès en una qüestió que no hi puch faltar... Vostè ja sab que no tinch diners, ni sé d'hont tréurels... y li asseguro que's necessita de debò!... Vaja jvostè que sempre ha estat tan bona per mí... perquè si jo m'estich a casa, ab los papers ridiculs que tinch de fer, cregui que es per vostè... perquè, lo que es pel papà...

—Lo teu pare fa lo que dèu; y si jo fes lo mateix que ell, tal vegada tu cumpliries mellor en lo que Deu mana y no'ns aclapararies ab los disgustos que'ns dones.

—Y perquè vostès s'empenyàn en pèndrels!... perquè donan importància a lo que no'n te cap! No sembla sinó que jo faig coses diferents de les que fan los joves de la meva edat jque's pensa que son sants los altres?... Vaja, donim aquests vint duros y li prometo que en tot aquest any, aixís de grossos, no n'hi tornaré a demanar més!... ¡Fassiho per mí! ¡pel seu fill que l'estima tant!...—feu falagueralement l'Alfons, passant son bras dret a voltant del coll de la seva mare.

Donya Carmeta apartà'l bras del seu fill y digué ab marcada tristesia:

—Sembla impossible que, sapiguent la situació de casa, gosis a dirme això!... Donchs perquè te n'enteris ab tots los detalls, te diré que pera pagar lo sobretodo que portes, que tu ja sabs que te'l vas fer sense permís del teu pare, vaig tenir de trèure, dels quaranta duros que tenia reservats pera'l trimestre, ls catorze que vaig donar al sastre, y com no'ls hi he pogut tornar, aquesta es l'hora que encare'l tinch a l'escriptori, sense haver pagat lo lloguer de la casa, ja que jo no sé pas d'ahont trèurels que per culpa teva hi faltan!...

L'Alfons, que escoltava ab afectada indiferència las justas queixas de la seva mare, aixecà sobtadament lo cap al arribar a la darrera part d'aquesta explicació; mentre que sos ulls verdosos, llampuegant ab una lluhißsor estranya, se trobaren ab los de D. Carmeta, que s'obriren ab estremosa forsa; com si ab l'engrandiment de la órbita volguesssen adquirir major penetració pera arribar fins á lo més fons, fins á lo més íntim de l'ànima del seu fill...

Quan s'ha passat de la primera joventut, pera dormir se necesita de relativa tranquilitat, y D. Carmeta la tenia aquella nit ben lluny del seu esperit. Aquell llampech que veié suspirejar en las ninas dels ulls de l'Alfons, li semblà que, penentantli pels seus, li havia anat a caure al mitj del cor, partintli de mitj á mitj, tros-sejantli á bossinets, fentla extremir de cap á peus. Lo perquè, ni se'n donava compte, ni se'l preguntava, ni'l volía sapiguer. Però era lo cert que no dormia; que'l ulls, que en lo final de l'altercat ab lo seu fill havia obert desmesuradament, continuavan en la mateixa posició, com si ab unes pinsas li aguantessin los parples enlayre, fentli tenir las ninas fixas en la buydor de las tenebras que la rodejaven. En aquesta extació d'esperit, tocaren las tres, y derrera de la última vibració del rellotje, a la desvetllada senyora, ab la quietut de la nit, li semblà sentir remor en lo cuarto del seu fill y, pochs moments després, en la petita sala ahont hi havia l'antich escriptori de la casa. D. Carmeta, com si hagués sentit sobre son cor la pica-la d'un escorsó, saltà del llit, se tirà la bata, ajustà cuidadosament las vidrieras de l'alcoba per evitar quel seu marit se despertés, y, a las foscas, palpant per la paret, arribà al àngul de la sala, en quin lloc, apartant una petita taula maquedad, s'agenollà pera anar resseguit ab los dits los claus que subjectaven la catifa al enrajolat, treyent d'entre los folros una cartera, que apretà convulsivament entre ses tremoloses mans. Acabada l'operació, la pobre dòna's redressà com pogué, y, tornant a palpar per la paret, anà escorrentse fins a la porta, desde ahont, atravessant per un petit corredor, se trobà enfront de la saleta de l'escriptori, en quins oberts calaixos hi tenia les mans lo seu fill. D. Carmeta ab la velocitat del lleó que's tira dessobre de sa presa, s'abalansà demunt de l'Alfons, y,

sacsejantlo pels brassos ab nirviosa forsa, exclamà, tirantli la cartera sobre'l moble:

—¡Seràs soldat; però lladre, no!

* * *

La primera celistia del dia, filtrant emborronada per entre'ls vidres del balcó, omplí de melangiosa llum l'alcoba, en la que, dins d'esculturat llit, mostra de passades grandes, apoyada en una rimera de coixins, respirava ab anguniosa fadiga l'apesarada mare de l'Alfons.

Ningú de la casa havia tingut esment de la feta d'aquella nit. Com que la pobre senyora patia del cor, lo seu espòs, al despertar-lo sobtadament a la matinada la veu del Alfons, portant en sos brassos á la seva mare, cregué que aquesta, sentintse indisposada, s'hauria llevat pera pendre algun remey, sorprendentla l'atach sense tenir més temps que'l de cridar al noy; mes lo que'l bon senyor no s'esplicava ab tanta facilitat, puig que donya Carmeta no podia o no volia parlar, era que quantas vegadas aquest s'hi atansava pera parlarli o pera donarli algun medicament, ab resolta mala'reya del seu costat, refusant pendre res de lo que li oferia.

La darrera volta que això succeí, l'Alfons, groch y desencaixat, plè d'una renuncià interior que tan prompte li semblava sentir en contra seu, com envers a la seva mateixa mare, anà a refugiar-se darrera's vidres del balcó, ahont sa mirada esma-perduda, tot de sobre's fixa en l'espèctacle que'l rodejava. En la major part dels balcons vehins, s'hi veyan sabatetes, safates, cistelles y plats plens de bultos embolcallats ab grossos papers, en alguns indrets estripats per lo peu d'una nina, la punxa d'un sabre, lo plomall d'un casco o les puntes d'un teleret de brodar. Detant en tant, se veia obrir-se les vidrieres, abalansantse al defòra, dos o tres o cinqu, caparróns d'infants de totes mides, rossos o morenets, però tots ab ulls brillejant y galtes enceses per l'emoçió, que seguits de tota la familia de la casa, se tiravan sobre'ls objectes apilotats en los balcons.

Lo fill de donya Carmeta, no sentia'l crits ni entenia les paraules; però veia l'alegría resplandint en tots los rostres; y més que en los dels mateixos infants, en los de les seves mares que, identificades en l'embojament dels seus fills, s'emballan ab aquest goig sant, infinit, indescriptible, ab que Deu en sa misericòrdia, en canvi dels dolors y sufriments de la maternitat, ha volgut sublimar ses alegries.

Involuntariament, l'Alfons recordà ls anys de sa infantesa y de tots los successius en ayal diada, puig que en poch ó en molt, jamay li havian mancat en sa finestra's tradicionals presents, y la figura de la seva pobre mare, ab tot son rosari d'abnegacions, coronat per aquella cartera en la que ab sus propias mans hi havia comptat, estalviada ab totes las privacions y sacrificis imaginables la cantitat que havia de redimirlo de lo quinta, desperità en son cor, dolorosament oprimit desde la matinada, ab tota la repulsió que mereixia sa conducta, tots los esclats del agrahiment que li debia; y sense donarsen compte sentí que'l ulls se li entelavan y que unes llàgrimes com dos regallims de foch lliscavan per dessobre de ses galtes; y assifixiat per un nus que de desdel pit li pujava a la gola, como sobiat per repentina idea, s'atansà resoltament al llit de la seva mare.

D. Carmeta, que en mitj de sos sufriments físichs, ab maternal intuició havia seguit pas á pas la lluya moral trabada en lo cor del seu fill y que, com altra Mònica, durant aquelles curtes hòres no havia parat d'aixecar a Deu aquests prechs sensé paraules, que en suprèms instants de la vida fa saltar d'entre les esberles del cor la forsa del sentiment; al veure atansarse al seu fill, imposantse a sos propis desitjos, estenguè sa mà pera apartarlo, mes aquest, agafantla per la munyeca, li digué ab l'accent d'una sinceritat que no deixava lloc a dubtes:

—No'm tregui sense escoltar-me; sense que jo li hagi dit que aquesta matinada, los Reys m'hann portat alguna cosa més que la redempció de soldat; pues que m'hann dut la conciencia del meu deber, que li dono paraula de cumplir ahont vos'ts vulgar colocarme.... encare que sia á la fàbrica de calsat, que avuy me sembla un lloc massa honrós per mi!

DOLORS MONCERDÀ DE MACIÀ.

Janer de 1901.

LO REllOTGE

Tot sol, veillant en la cambra ensopida, mentres brunzia en mas oreles lo silenci de la nit, que sembla que's senti, y's girava y regirava'l malalt en son llit d'apelatge febre, m'ha soptat lo rellotge: tic-tac.

—Ja es aquí!—m'he dit, sentint gelàsem la sang de les venes y ab lo cabell de

Perque, realment, aquell tic-tac es per a mi, de molt temps, l'alternat trepitg d'un misteriós y invisible company que may me deixa. Lo brigit de la vida, lo terrabastall del món rodolant, mon propi serrebullint en mon interior, ofeguen la remor d'aquells passos. Mes en quan me trobo sol y en mitg d'absolut silenci... tic-tac, tic-tac... ja es aquí!

La primera vegada que vaig sentirlo apenes va cridar ma atenció.

Vetllaba també un malalt, com are: una parenta de quart o quint grau, a qui havia conegut feya poch y ab qui sols me lligava lleuger afecte de poches dies. L'enfermetat no semblava grave y cedia, al dir dels metges. A l'arribar a la casa, al entrar en lo pis a l'última hora, enfonsantme en aquella atmòsfera escalfada, irrespirable, del llòch hont hi há un malalt; quasi a les fosques, tothom de puntetes y ab lo dit als llavis:—Dorm... ara dorm, venia d'un mon plè de llum y calor y xavarri, ubriagat d'il·lusions y perfums, plè fins a vessar de la xardorosa sava dels dinou anys. Lo contrast me ferí. Mon company de vetlla s'adormí al cap d'una estona, y al poch rato... tic-tac, tic-tac... lo rellotge vetllava.

Per la primera volta sa canturia'm sorprengué y m'comunicà no sé quin neguit inexplicable y negre.

Pero mos dinou anys triomfare de tot.

Passaren curts instants. A l'acompanyada respiració de la malalta y als ronchs intermitents de mon company vaig escriure versos, cartes, apuntes, rublerts d'esperances y entusiasties, piens de records de fora, tot alegria y ventura. En va'l rellotge, ab certa persistència xinxosa, continuava tic-tac, tic-tac. Fins crech que alguna vegada me'l vaig mirar mitg rient y movent lo cap, com qui, trobantse ab un importú, no sab si darli un mal tanto o arrossar les espalles.

La malalta's va morir l'endemà, y fou mon primer mort. Això ja no'm deixà oblidar mai més aquella veu.

Passaren anys, y al disposar-me a vetllar altra vegada, anava ja dihent:—Veyam si'l sentiré.

Poca estona després, quan lo malalt, cansat de sa llarga y febrosa conversa, bastant pereguda al deliri, s'endormíscà... tic-tac... l'hoste arribava.

Era la mateixa sa veu, era'l mateix lo compàs, era'l mateix lo timbre. A mes oreles era'l mateix rellotge de la primera vetlla: sols jo havia canviat. Realment no llegí, no'm podia distreure ab res. Quantes il·lusions, que aquell tic-tac me recordava, s'havien desvanescut! Quants records de coses que m'afalegaven llavors me feyen ara somriure! ¡Quin doll de plors brollava de mos ulls a la proximitat de la mort! ¡Quin remoure'm y agitarme discutint entre mi totes les vagues consideracions que a mon enteniment aglopava! Un desig vivissim de lluitar y vencer sacudia mos nervis en tivantor y m'feyà mourre, escorollar, anar, venir, abalancarme a totes les provutures, estirant cap á mi ab una espècie de rabia tota esperança! ¡Salvarlo! ¡Salvarlo a tota costa! ¡Y si's moria!

¡Que negre, que esgarriós a mos ulls lo quadro de les conseqüències d'aquella mort! ¡Y per què la mort? ¡Per que sofrir? ¡Per què aquest seguit de crudeltats senza nom, d'inacabables angoixes, de cegues casualitats, que's agafen, nos atropellen, nos martirisen, sença saber mai lo per què, y senç altre delicte que haver alçat lo front a la llum, lo cor a totes les aspiracions? En fi, me deya a mi mètix, deliri, tot lo que s'han dit los homens, l'un darrera l'altre!... Mes, per a mi, tot allò era nou y se m'acudia per primera vegada... Y el rellotge... tic-tac, tic-tac.

Me va esgarifar; me comunicà una fri-sança, quasi diré odi; sembla que ab sa imperturbable monotonia's mosés de mes preguntes.

Y també altre cop mon malalt se'm morí. Y desde llavors he anat sentint lo tic-tac del rellotge ab rabia cada volta més concentrada, ab terror cada dia creixent. Y sempre ell es lo meteix del primer dia, que ve a sorprendem y a perseguirme sensa treva, a mi, a qui sempre troba variat, ab menys fe, ab menys forsa, ab menys cabories.

Creuat de brassos, lo sento avuy, ja completament coneixedor de ma im-

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y C. S. en C.

SEVILLA

A L'ESTRANGUERIA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Villagarcia, Carril, Coruña, Ferrol, Gijón, Santander, Bilbao, Sant Sebastiá, Pasejes, Bayonne, Burdeos y Nantes.

Servei rápid eventual pera'l Nort d'Espanya, ab escala en los ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Coruña y Santander. S'expedeixen coneixements directes pera Agamonte, ab trasbord en Huelva als vapors **La Activa**.

S'admet càrrega y passatgers a preus reduïts.

Sortirà d'aquest port lo pròxim dijous lo magnífich vapor espanyol

CABO PEÑAS

des 1,230 tonelades, admetent càrrega y passatgers pera'ls ports nomenats. Son consignataris D. MARIAN PERES.

NEURASTENIES

clorosis,

debilitat general,

anemia

se curen radicalment ab l'ús del

NEUROSTÉÓGENO SUGRAÑES

EN TOTES LES FARMACIES

Sastrería y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastrería, Camisería y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments religiosos dels **Fills de Miquel Gusí**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionen tota mena de trajes y pesses pera senyors eclesiàstichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

Vi d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònics.

Sucré vermifruix del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essència febrifuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Dentífica del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten totes les malalties.

Pera fanyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cuñó, de color inalterable y teixit tantíssim ho, que resisteix tota prova al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebons, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer millor, apropòsit per regalos; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menes que són molt barato y bons. Los més Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 30. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

—Tarragona, trimestre..... 1'50 pta.

—Fora..... 1'50 pta.

—Extranger..... 2'00 pta.

—Número d'avuy..... 15 pta.

—De venda en lo local de l'Associació Catalana, carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus redunts

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Linia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Janer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costaafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinació ns pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Janer sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

directament pera Nova York, Habana y Vera cruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Janer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONTEVIDEO

Aquesta triple àigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y esculida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engrés importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Reus
A la menuda! Farmacia del Centre.-Tarragona.-Demanar AYGUA NAF SERRA

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'hont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinació pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífic, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També càrrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 5 de Janer sortirà de Barcelona, havent fet les escalas intermitjies, lo vapor

CLAUDIO LOPEZ

directament pera Gènova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Janer sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

P. DE SATRUSTEGUI

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canàries.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, l'18 de Valencia, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVERDE

directament pera Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera emprendre lo viatge de retorn, fent les escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dijous, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatges, a quins la Companyia no n'allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com la acreditació en son dilatat servei. Rebaixas a familiars. Preus convencionals pera camarots de luxe. Rebaixas pera passatges d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expènen passatges pera tots los ports del món servits per línies regulars. La empresa pot assegurar las mercaderías que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlits de determinats articles, ab arreglo á lo establegit en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comers y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada en la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establecta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desigual fer los Exportadors.

Pera més informes dirigir-se a son agent

D. EMILI BORRÀS